

Ressenyes. Passant comptes amb amics i rivals.

Els gèneres de la literatura científica – 31

Jesús Purroy

Per què ressenyem llibres científics? Per què llegim ressenyes de llibres científics? Les respostes a aquestes preguntes no són trivials i diuen molt de nosaltres. Personalment, escric i llegeixo ressenyes de llibres científics per diverses raons.

Sovint, escriure una ressenya d'un llibre científic és fer-li un favor a un amic amb l'esperança de cobrar-lo quan més endavant ell faci una ressenya del nostre llibre. Això explica per què moltes ressenyes són descaradament elogioses. Aquest fenomen no és exclusiu dels llibres científics, i és la raó per la qual llegir ressenyes de novel·les és una activitat de poc rendiment.

Ara bé, i si l'autor del llibre no és amic nostre? Jo he publicat a *Mètode* ressenyes d'un bon grapat de llibres d'autors que no conec personalment. Aquesta és la segona raó que tinc per escriure ressenyes. En un mercat petit com el nostre, on molts llibres no podran arribar mai traduïts, el fet de parlar sobre un llibre aparegut a l'estranger pot suplir l'accés al llibre per tots aquells que no tenen accés a llegir-lo en versió original. Aquí la ressenya fa el paper de resum de llibre recomanat i, en certa manera, elimina la necessitat de llegir-lo. La majoria dels llibres que he ressenyat a *Mètode* han seguit aquest criteri: acostar als lectors en llengua catalana llibres que difícilment trobaran a la seva llibreria habitual.

Com a raresa, confesso que una vegada vaig fer el contrari: vaig fer una ressenya d'un llibre en català per una revista anglesa, amb la intenció de transmetre als lectors de parla anglesa les idees essencials d'un llibre que difícilment trobarien traduït. Els lectors de *Public Understanding of Science* es deurien preguntar com hi havia anat a parar una ressenya de *Dislocacions*, però als que la van llegir algun profit els deuria fer. En aquell moment no coneixia el Dr Sàez Mateu, que va tenir una bona sorpresa quan li van fer arribar la ressenya.

L'ús més sofisticat de la ressenya és el que en feia Stephen Jay Gould. Gould prenia el llibre com a punt de partida per construir un assaig propi. *An Urchin in the Storm* recull un grapat de ressenyes on els llibres ressenyats són poca cosa més que convidats a la festa del seu intel·lecte treballant a tota màquina. Bé sigui per reflexionar sobre les aportacions de Barbara McClintock a la biologia o per desballestar els arguments antidarwinians de Jeremy Rifkin, per Gould una ressenya és un instrument per un objectiu més important que simplement avisar els lectors de l'aparició de tal o qual llibre. Això fa que algunes ressenyes tinguin vida més enllà del llibre que les justifica.

Referències

Gould, S. J. *An Urchin in the Storm: Essays About Books and Ideas*. W. W. Norton & Company, New York, 1988.

Purroy, J. "Dislocacions by Ferran Sàez Mateu", *Public Understanding of Science*, 10:441, 2001.